

MNENJE V WASHINGTONU O SOVJETSKO-NEMŠKI VOJNI

Ameriški strokovnjaki pravijo, da mora Hitler naglo zmagati, ali pa bodo posledice te vojne porazne za Nemčijo.

AMERIŠKA VLADA PROGLAŠA OFICIJELNO SVOJE SIMPATIJE ZA RUSIJO

WASHINGTON, 23. junija. — Najkrajše dobro informirani strokovnjaki pravijo, da mora nacistična vojska zdrobiti sovjetsko armado v treh mesecih, ali pa bo Nemčija pripraviti na nepopolne posledice.

Berlin napoveduje zmago v enem mesecu.

Popolno nemško zmago tekom enega meseca, ki jo napovedujejo v Berlinu, smatrajo nekaj za možno. Ljudje rusko-nemških bojev je odvisen od ruske strategije: ali se bodo ruske armade raztegnile po vsej Rusiji, kakor so se poljske po vsej Poljski, prizadevajoč si, da pri Rusiji na vseh frontah, ne bodo umikale na tranjanje pozicije, izrabljajoč pri tem za svojo obrambo reke in druge naravne ovire. Ako se ruskim vojniki ne posreči močnejši umik, bodo Nemci kmalu sežigali ruske armade.

Nemogućnost požiga zelene pose-

stva. Nacistično vrhovno poveljstvo je odločilo za udar na Rusijo, ko je posestev še zdaleč ni ter jo je težko požgati. Nemci se boje, da bi Rusi pozneje, ko bi žito že zorelo, požgali po-

Nemška strahovlada v Jugoslaviji; strašen položaj v krajih, zasedenih po Nemčiji

WASHINGTON, D. C., 16. junija. — Dop. Central. tisk. urada pri kr. poslanstvu v Washingtonu more dostaviti izseljenemu tisku dokumentirano poročilo o mukah in trpljenju slovenskega naroda v slovenskih krajih, zasedenih po Nemčiji. Ta dokument je dopisništvo Central. tiskovnega urada dobilo iz povsem verodostojnega in zanesljivega vira.

Na podlagi vseh podatkov, ki so morejo dosežati iz Slovenije, zasedene po nemški vojni, se doznavajo, da postopa nemška okupacijska oblast ob sodelovanju z Gestapom s Slovenci natančno tako, kakor to dela v čeških in poljskih krajih. Glavni nemški cilj je zatreti vsako sled slovenskega naroda, slovenske kulture in slovenske civilizacije.

850,000 Slovencev pod nemško

vlado, 329,000 pa pod laško. Nemci so se polastili domala vse mariborske oblasti, med tem ko so si je prisvojili Madžari le majhen del. V ljubljanski oblasti so Nemci pograbili Radovljico, Kranj, Škofjo Loko, Kamnik, Moravce, Litijo, Zagorje in nekatere dele ljubljanske okolice z Leskovcem. Tako imajo Nemci okoli 850,000 Slovencev pod svojo oblastjo. Lahi so zasedli vse, kar je ostalo od ljubljane in tako je pod Italijo 329,000 Slovencev. Nemčija je pripojila ozemlje mariborske oblasti južni Stajerski, h kateri je priključen tudi en del ljubljanske oblasti, med tem ko je drugi del pripojen Koroški s Celovcem.

Italijanska in nemška okupacija sta se takoj lotili grdega dela ter začele zapirati znamenite narodne delavce kar na debelo. Italijani so prijeli g. Fi-

Kongresnik Dies svari Ameriko pred nacijsko nevarnostjo

Kongresnik napoveduje, da bo dobil Hitler tekom trideset dni kontrolo nad naravnimi bogastvi Sovjetske Rusije.

ORANGE, Tex., 23. junija. — Zvezni kongresnik Martin Dies je danes izjavil, da bo dobil Hitler tekom tridesetih dni kontrolo nad Rusijo, radi česar se mora Amerika pripraviti na nevarnost, kakršne še ni bilo v zgodovini njenega obstoja.

Dies, ki je kakor znano, predsednik kongresnega odbora za preiskovanje neameriških aktivnosti, je dejal:

"Ako bo Hitler zmagovit v Rusiji, bo imel pod svojo kontrolo mnogo več bogastva in naravnih pridobitvenih virov kot ves ostali svet skupaj. Amerika bo v tem slučaju v večji nevarnosti kakor je bila kdajkoli v svoji zgodovini."

"Tragika je v tem, ker se naše ljudstvo večinoma še ne zaveda resnosti situacije. Amerika še vedno spi!"

NEW YORK, 23. junija. — Zvezni senator Carter Glass iz Virginije, je danes izjavil, da bi morala ameriška vojna mornarica nemudoma pomesti nacistične ladje z oceanov. "Zdaj je napočil čas akcije," je rekel senator. "Ameriška mornarica pozna pirate, zato naj se ji dovoli, da jih požene s svetovnih oceanov."

Pozdravi
Mr. in Mrs. John Centa pozdravljata svoje prijatelje in znance, iz Washingtona, D. C., kjer sta na počitnicah.

Zaroka
Mrs. Anna Znidarski, iz 15930 Whitcomb Ave., naznanja zaroko svoje hčerke Sophie z Mr. Josephom Herbst, iz 963 East 141 St. Čestitamo!

Iz bolnišnice
Mrs. Ursula Lovšin se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom na 1223 E. 85th St., kjer jo prijateljice sedaj lahko obiščejo.

ki, in sicer dr. Franc Cukale, dr. Alojzij Osterač in Jožef Mirt. Vsi omenjeni so morali zapustiti svoja stanovanja ter pustiti vse svoje imetje. Vse druge duhovnike, ki so bili v škofiji, so Nemci segnali v škofijske pisarne, med tem ko so zase zavzeli najboljše in najudobnejše prostore. — Vsi duhovniki mariborske škofije hodijo oblečeni v civilno obleko, da tako ne obračajo pozornosti nemških oblasti nase.

V Mariboru so bili prijeti tudi vsi gimnazijski profesorji in vsi kateheti ljudskih šol. — Franciščanski samostan so zaprli in izpremenili v glavni stan ženskega Gestapa. Samo trem frančiškankam so dovolili ostati in bivati v samostanskem hodniku, med tem ko so bili vsi drugi izgnani. Ujetih je bilo tudi veliko število jezuitov, pa čeprav je bilo med njimi tudi nekaj starcev, ki so že prekoračili osemdeseto leto svoje starosti.

400 duhovnikov v mariborski škofiji prijatih.
Ceni se, da je bilo v mariborski škofiji prijatih 350 do 400 duhovnikov. V Celju je puščen samo en župnik. V Trbovljah tudi samo eden. V Brezjah, pri Sveti Trojici in na Slovenski Gorici so bili zaprti fran-

ZADNJE VESTI

BERLIN. — Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da je vdrla nemška armada globoko v Rusijo, dočim nemška zračna sila razbija ruske komunikacije v zaledju.

LONDON. — Anthony Eden, angleški minister zunanjih zadev, je obvestil danes nižjo zbornico, da sta dosegli Anglija in Rusija sporazum vzajemne medsebojne pomoči in da sta se obvezali za boj proti nacistični Nemčiji do konca.

Finska je zagotovila Angliji, da bo ostala nevtralna v tej vojni in da ne bo napadla nikogar, kdor ne bo nje napadel.

Turčija je ponovno zagotovila Angliji, da ostane njena pogodba z Anglijo še nadalje intaktna in polnomočna, je izjavil Eden.

Poljska vlada v Londonu je na priporočilo premierja Churchilla izjavila svojo pripravljenost za pomoč Rusiji, ako se slednja obveže, da bo izročila Poljski nazaj njen zavzet teritorij.

WASHINGTON. — Dobro informirani washingtonski krogi napovedujejo vdor Japonske v Sibirijo, ako se Rusija zlomi pod nemškimi napadi.

PREMOG NAJ SE KUPI TAKOJ

WASHINGTON, 22. junija. — Urad. produkcijskega vodstva je priporočil vsem konzumentom premoag, od velikih kompanij, pa do posameznikov, ki ga kupujejo v najmanjših količinah, naj se s premoagom takoj oskrbe.

Z nakupom premoaga sedaj, ne bodo železnice tako zaposlene v jeseni, ko bo potreben vsak železniški voz za prevažanje obrambnega materiala. Zato se nujno apelira na široko publiko, da se čimprej založi s premoagom.

SLOVAŠKA PREKINILA S SOVJETI

BERLIN, 23. junija. — D. N. B. službena nemška časniška agencija naznanja, da je slovaška vlada včeraj prekinila svoje diplomatske odnose s Sovjetsko Rusijo.

Poroka

Na 4. julija, se bosta poročila v cerkvi sv. Lovrenca, ob 9:30 uri zjutraj, Mr. Louis Marn ml., sin Mr. in Mrs. Louis Marn, iz 14410 Sylvia Ave. in Miss Mary Gregorič, iz E. 80 St., v Newburghu. Poročna slavnost se bo vršila na domu nevestinih staršev v krogu družine. Mlademu paru čestitamo!

Prememba

Program Ptak's Music and Furniture Co. katerega se sliši potom WCLE radio postaje vsak četrtek popoldne, se bo odslej oddajal med 1:15 in 1:45 uro popoldne.

ŽENSKA PREPELJALA BOMBNIK V ANGLIJO

LONDON, 22. junija. — Pretekli teden je znana letalka Jacqueline Cochrane (Mrs. Floyd Odlum) priletela kot prva ženska z ameriškim bombnikom iz Zedinjenih držav v Anglijo. Mrs. Cochrane, ki je vodila bombnik, sta spremljala na njenem poletu, kakor običajno vsakega pilota, radiotelegrafist in navigator.

Mrs. Cochrane, ki je odlična in izkušena letalka na dolge raz-

ZAHVALA RUSIJE ANGLIJI

Angleški letalci razbija s pobesnelo furijo po Nemčiji in nemških bazah. — Rusija sporoča Angliji svojo "prisrčno zahvalo" z nado o skorajšnji sklenitvi rusko-angleške vojaške zveze.

LONDON, 24. junija. — Angleška zračna ofenziva proti Nemčiji in proti pristaniščem, ki jim ima zasedena Nemčija, dobiva vedno besnejši značaj. Angleška zračna sila, ki se zaveda, da je ogromen del nemškega letalstva zaposlen na ruski fronti, izkorišča v polni meri to ugodno priliko in razbija noč in dan po nemških krajih in bazah, s čimer daje tudi Rusiji veliko posredno pomoč. Snoči je bilo uničenih dvanajst nemških letal, pri čemer so izgubili angleški letalci dvojne bombnikov in eno bojno letalo. Vsega skupaj so izgubili Nemci včeraj devetnajst letal proti trem angleškim bojnim letalom in dvema bombnikoma.

Angleško zračno bombardiranje Nemčije in njenih vojaških objektov drugod, je vsako noč huje in bolj uničujoče, kakor je bil obljubil premier Churchill v nedeljo v svojem govoru.

Ameriški opazovalci pravijo, da je sedaj dobila angleška zračna sila absolutno kontrolo v zraku nad severno Evropo, in da je iz fotografij letalcev razvidno, da je škoda, ki so jo povzročili angleški letalci, že mnogo večja kakor škoda, ki so jo povzročile nemške letalske bombe v Londonu in drugih krajih Anglije.

Oficijelni ruski krogi so izrazili angleški vladi svojo "prisrčno zahvalo" za silno bombardiranje Nemčije ter izrazili upanje po sklenitvi skorajšnje rusko - angleške vojaške zveze proti Nemčiji.

PRESELITEV POLDRU- GEGA MILIJONA OTROK

MOSKVA, 23. junija. — Moskovski radio je včeraj naznanil, da je bilo iz velikih ruskih mest izseljenih na deželo poldrugi milijon šolo obiskujočih otrok.

Novorojenki

Vile rojenice so pustile pri dr. in Mrs. Anthony Vichick, 141 E. 196 St. zalo hčerko, Mati in deklica se nahajata v St. Luke's bolnišnici in se dobro počutita.

Družini Mr. in Mrs. Frank Eržen, 922 East 76th St., so pa včeraj vile rojenice pustile hčerko, prvorojenko, ki je tehtala sedem funtov in 10 unč. Dekliško ime mlade matere je bilo Vera Koss in je hči Mrs. Ivanke Koss.

Prihod angleških izvedencev

ANKARA, 24. junija. — Tekom enega tedna bodo prispeli v Rusijo angleški vojaški strokovnjaki, ki se nahajajo zdaj z angleško armado v Egiptu. V prvi skupini bodo angleški artilerijski in letalski strokovnjaki, ki bodo pregledali ruske tozadevne naprave.

Nemci poročajo o uspehih. BERLIN, 24. junija. — Uradna poročila naznanjajo o velikih uspehih Nemcev na kopnem in v zraku, toda ta poročila isto-

NACIJSKA ARMADA ZAVZELA MESTO BREST-LITOVSK

Rusi poročajo, da so v dveh dneh zajeli 5,000 nemških vojakov ter razbili 300 tankov.

ODHOD ANGLEŠKIH STROKOVNJAKOV V RUSIJO

Rusija izjavlja danes, da je velika nemška ofenziva od Bal-tika do Črnega morja izjalovi-tiv, toda priznava, da so nacisti zavzeli trdnjavsko mesto Brest-Litovsk, kjer so bili boljše-viki tekom svetovne vojne prisiljeni odstopiti Nemčiji velik kos ruskega ozemlja.

Sovjetsko vrhovno poveljstvo poroča, da je sovjetska armada zajela v dveh dne 5,000 nemških oficirjev in navadnih vojakov ter da je razbila 300 nemških tankov. Dalje poroča rusko vrhovno poveljstvo, da je bilo v dvodnevni bojih sestreljenih 127 nemških letal, in sicer 78 v nedeljo, 51 pa v ponedeljek. Na nekaterih krajih so bile nemške čete pogpane nazaj z ruskega ozemlja.

Rusi priznavajo, da so Nemci zavzeli tudi kraja Kolno in Lomžo.

Položaj v Moskvi

MOSKVA, 23. junija. — Uradna ruska agencija Tass poroča, da se priglaja prostovoljci v vojaško službo mnogo ruskih žensk kakor tudi ostalih prostovoljcev iz vseh krajev Rusije.

Moskva je na zunanje mirna in drugo noč je bila še bolj zatemnjena kakor prvo noč. Proti zapadu se vlečejo dolge kolone vojaštva in topov, ruski delavci pa zagotavljajo vladi svojo zvestobo v prizadevanju, da se "zdrobi fašistične agresivnike."

Churchillova obljuba, ki jo je dal v nedeljo v svojem govoru Rusiji, ko je dejal, da bo deležna Rusija vse angleške pomoči, je bila natisnjena na prominentnem mestu v ruskih listih ter razglašena po radiu. Moskovski radio je sploh objavil Churchillov govor v celoti ter je izpustil samo oni del govora, v katerem je izrazil Churchill svojo mržnjo do komunizma.

Konec vojne v šestih tednih. ANKARA, Turčija, 23. junija. — Tukajšnji nemški diplomatje napovedujejo, da bo rusko-nemška vojna končana prej kot v šestih tednih, to je "ob času, da bomo deležni ruske žetve,"

Prihodnih dvanajst mesecev bo dobila Nemčija manj iz Rusije kakor bi bila dobila v mirnem času. Vojaški opazovalci so mnenja, da je v sovjetskih vojaških načrtih ustanovitev glavne obrambne črte ob Volgi, odkoder bi se Rusi umikali počasi nazaj ter izvabili Nemce čimdalje globlje v azijsko Rusijo in na njene nepregledne stepe.

Prihod angleških izvedencev. ANKARA, 24. junija. — Tekom enega tedna bodo prispeli v Rusijo angleški vojaški strokovnjaki, ki se nahajajo zdaj z angleško armado v Egiptu. V prvi skupini bodo angleški artilerijski in letalski strokovnjaki, ki bodo pregledali ruske tozadevne naprave.

Nemci poročajo o uspehih. BERLIN, 24. junija. — Uradna poročila naznanjajo o velikih uspehih Nemcev na kopnem in v zraku, toda ta poročila isto-

KRALJ PETER DOSPEL V LONDON

LONDON, 22. junija. — Včeraj zjutraj je prispel v London jugoslovanski kralj Peter, ki bo ustanovil v Londonu svojo vlado, kakršne vlade imajo tam že nekatere druge države, ki jih je Hitler pregazil.

Z mladim kraljem so prispeli v London jugoslovanski premier general Dušan Simović, minister zunanjih zadev Momčilo Ninčić, in Knezevič, ki je bil pred vojno minister dvora.

Kralj Peter je po materini strani pravnik angleške kraljice Viktorije, ki je bila mati pokojne rumunske kraljice Marije, matere jugoslovanske kraljice Marije, ki je vdova po kralju Aleksandru in mati mlademu kralju.

SHAW NAPOVEDUJE HITLERJEVO PROPAST

LONDON, 23. junija. — George Bernard Shaw, znani in svetovno slavni angleški pisatelj in dramaturg, pravi o nemški invaziji Rusije:

"Se včeraj smo stali mi in Amerika pred ogromno nalogo, da zdrobimo Hitlerja, dočim je stala Rusija smeje se ob strani."

"Danes pa, in sicer zaradi nezaznjljive Hitlerjeve bedarije, nam ni treba drugega, kot da sedemo in smeje opazujemo, kako bo Stalin zdrobil Hitlerja. Zdaj jasno vidimo, da nima Hitler več nobene prilike na svetu."

Ali je Hitler mnogo večji bedak, kot sem jaz smatral, da je, ali pa je popolnoma ponorel. Da so nekateri ljudje še uverjeni, da bo Hitler potolkel Rusijo, je več, kot morem jaz razumeti."

POROČILO O NEMŠKIH USPEHIH

BERLIN, 23. junija. — Nemške panzer (oklopne) divizije, ojačene z metalci plamenov, umetno meglo in s silnim topniškim ognjem, so na več krajih predrla ruske vrste, in spopad med glavnima armadama je pred pragom.

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da so nemška bombna in bojna letala uničila prvi dan bojev 1200 ruskih letal.

IZGON ITALIJANSKIH KONZULOV

WASHINGTON, 22. junija. — Državni department je obvestil italijansko poslanstvo, da ima slednja do 15. julija zapreti svoje konzulate kakor tudi svoje ostale agencije v Ameriki. To je odgovor ameriške vlade na odredbo italijanske vlade, da se imajo do 15. julija zapreti vsi ameriški konzulati v Italiji.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5811-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZLATA PRILIKA ZA SOVRAŽNIKE NACIZMA

Major George Eliot, znani ameriški vojaški strokovnjak, pravi v včerajšnjem "Plain Dealerju":

V velikih vojnah so le redki primeri, ko dobra in ugodna prilika nepovabljenega poteka na vrata. Večina takih redkih prilik, ki se pojavijo, je posledica težkih bojov in inteligentnega vodstva vojaških operacij. Večina noma vse take ugodne prilike pa so samo prehodnega pomena, ki se nikoli dolgo ne mude, zato jih je treba izkoristiti takrat, ko se pojavijo.

Nasprotnikom nazijske Nemčije se je baš zdaj pojavila taka dragocena ugodna prilika, ki jim je prišla kakor nalašč. S težkimi in krvavimi boji proti veliki premoči in s preziranjem vseh žrtev, se je Veliki Britaniji posrečilo, prepričati nacistične, da ne bodo mogli slednji nikoli v naskoku zavzeti angleške otočanske trdnjave. Z ojačevanjem ameriške pomoči Angliji, se ojačuje tudi ameriška aktivnost na Atlantiku, s čemer je uverila tudi Amerika nacistične, da jim ne bo uspelo prerezati življenjske žile angleških pomorskih komunikacij. Nacisti danes že natančno vedo, da če se na en ali drug način ne zaustavi pošiljanja ameriške pomoči Angliji, je vse njihovo upanje za zmago splavalo po vodi. Nacisti vedo, da se morajo zdaj pripraviti na dolgotrajno vojno. Vse to je dokazano z dejstvom, da so se zdaj obrnili proti vzhodu, da se polaste ruskih pridobitvenih virov, ki so jim za dolgotrajno vojno neizogibno potrebni.

S tem pa so dali nacisti svojim sovražnikom eno onih mimobežečih, zlatih prilik, ki se tako redko pojavljajo.

Na podlagi nemške vojaške doktrine, da se izvede napad na eno samo točko z ogromno premočjo, kateri doktrini sledi Nemci zvesto v tej vojni, so koncentrirali nacisti skoro vso svojo zračno silo proti Rusom, pustili na zapadu le toliko letal, kolikor jih je neobhodno potrebnih. Pri tem so pustili nacisti v nemi riziko tega odloka, ker vsekakor računajo, da bodo v najkrajšem času opravili z Rusijo, med tem časom pa bo moral zapad pač prenesti angleško bombardiranje kakor bo najbolje vedel in znal.

Prav nič presenetljivo pa ne bo, če se Nemci uštejejo v teh računih. Izborni možgani štaba angleške zračne sile so morali vsekakor že davno narediti načrte, kaj jim bo storiti v slučaju, če se Nemčija nenadoma obrne proti vzhodu. In nobenega dvoma ni, da je v teh načrtih totalna zračna ofenziva napram v naprej določenim vojaškim objektom Nemčije. Princip te ofenzive je: Vse, kar more poleteti v zrak in je sposobno nositi bombe, mora biti zdaj vrženo v ta boj.

Istočasno pa se utegne pospešiti male invazije po Nemcih okupiranih točkah, za katere invazije bi se vporabilo najboljše in specialno trenirano angleško vojaštvo. T. ki napadi na obalo, katerih so Angleži izvršili že več, ne bi samo delali ljudstva nervoznega, temveč bi se z njimi tudi prizadelo občutno škodo nemškim vojaškim objektom.

Za Ameriko pa je nastopil zdaj veliki trenutek, da dohiti v oborožitvi Nemčijo, ki je imela že toliko let oboroževalne industrije. Nemčija se je obrnila zdaj proti vzhodu, da se dokoplje do novih pridobitvenih virov, toda s tem ne bo nič profitirala, ako angleška zračna sila med tem tako razbije nemške tovarne, da Hitler ne bo mogel misliti na nobeno večjo potezo pred prihodnjo pomladjo, ne glede na to, koliko bo dosegel v Rusiji. Naj se Hitler le obrne proti vzhodu in napade Rusijo; ob česu, ko bo z Rusijo opravil, bo njegova bojna moč tako oslabela, da letos ne bo več resno nevaren. To je princip prilike, ki se je zdaj ponudila Hitlerjevemu sovražnikom.

Pri tem pa je odločena tudi Ameriki njena vloga, kajti Anglija ne more izvršiti vsega tega sama, ako se nemudoma ne pospeši ameriških dobav letal, municije, bomb, olja in drugih potrebščin. Morda Amerika ne more na brzo roko znatno zvišati svoje produkcije, gotova stvar pa je, da lahko pospeši dobavo potrebščin, ki so že izdelane in ki čakajo v ameriških pristaniščih, če s svojo oboroženo pomorsko in zračno silo zaščitijo njihov prevoz.

UREDNIKOVA POŠTA

Piknik Mladinskega pevskega zbora na Waterloo Rd.

Vsem prijateljem petja in posebnosti mladine, ki se udeležuje s slovensko pesmijo na naših odrih, bodi tem potom naznanjeno, da bo goriimenovani zbor imel svoj veliki piknik in izlet v nedeljo 29. junija na S. N. P. J. farmi.

Odbor se je potrudil, da je vse uredil za ta dan, da boste vi in mladina imeli lep dan v prosti naravi — posebno pa na domačih izletniških prostorih, kjer se tako dobro počutimo in prosto zabavamo.

Vsi oni, ki se počutijo, da se lahko tekmujejo v eni ali drugi športni tekmi, kar pridite na ta piknik, kajti prilika vam bo dana "v strihani meri", da se postavite. Odbor, ki je posebno za to izvoljen, bo že poskrbel, da bodo različne tekme za vse starosti ljudi in sposobnosti. Moj mož pravi, da bi morali vključiti tudi tekmo za brezobne ljudi, kateri najprej sije jabolko, pa menda ne bo nič iz te moke. Tekme bodo take, ki pristojajo vsem in take, katerih se lahko vsak udeleži, kajti drugače demokracije ni!

Kuharice bodo imele v oskrbi v prvi vrsti to, da nihče ne bo šel lačen domov, ali da bi se dogodilo, da bi celo kdo tam bil lačen. Tega ne bodo trpele. Ako začne minister za notranje zadeve — želedec — kaj kruliti, kar do njih se obrnite in odpravile bodo kruljenje in bolezen.

Pravijo, da se starimo in nekateri se še celo toliko spozabljamo, da nismo več sposobni za ples. Kjer igra Kristof orkester, je temu drugače, kajti oni igrajo za vse — mladino in "ta stare". Pa kako jih lepo pripravijo za ples, ene in druge. Kar na piknik pridite in sami boste videli kako bodo oživljeni vsi in to velja malim in velikim.

Ne pozabite torej, v nedeljo 29. junija na SNPJ. farmo! — Vabljeni ste od blizu in od dale, da nas posetite in se udeležite vsega našega rajanja in veselja.

Za vse to se priporoča in vabi upravni in veselični odbor Mladinskega pevskega zbora na Waterloo Rd.

Za Mladinski pevski zbor na Waterloo Rd.

Angela Siskovich, tajnica

Še nadaljna društva SNPJ poslala pomoč za izdajanje Novakovega besednjaka

Poleg drugih sem v zadnjih par tednih prejela prispevke in plačana naročila izdajanja Novakovega besednjaka v korist še od sledečih društev Slovenske narodne podporne jednote: štev. 121 — 183 — 432 — 14 — 719 442 — 700 — 102 — 713 in 126.

Ob tej priliki naj se iskreno zahvalim vsemu članstvu navedenih društev za njihovo naklonjenost ter se obenem obračam do vseh drugih s prošnjo, naj jim preje pošljejo svoje prispevke in plačana naročila, ker nameravamo poslati rokopolj tega velikega narodnega dela na koncu prihodnjega meseca v tisk.

Mrs. Agnes Novak, 2506 N. Clair Street, Chicago, Ill.

Sestanek odrasle mladine

Dostikrat se čujejo vprašanja, zakaj se ne ustanovi pevski zbor za mladino, ki je odrasla mladinskim pevskim zborom in to vprašanje se je vzelo sedaj v pretres. Zastopniki in starši so

menjali, da sedaj je čas za ustanovitvi ta zbor, ker s tem se bo podaljšalo življenje naše pesmi, govornice in zanimanja za vse, kar je slovenskega.

Kakor znano je Mr. L. Šeme pripravljen podučevati tudi to mladino. Prvi sestanek se bo vršil 25. junija, to je prihodnjo sredo, v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave. ob 8 uri zvečer v starem poslopju.

Vsa mladina, nad 18. letom, ki je že katerikrat pohajala k mladinskim pevskim zborom, ali ne, iz vseh clevelandskih naselbin, je vabljen, da se udeleži tega sestanka.

Drugi sestanek se bo pa vršil tam, iz katere okolice bo prišlo sedaj največ mladine, ako iz St. Clairske, se bo vršil na St. Clair Ave., ako pa iz collinwoodske, pa na Waterloo Rd.

Torej, kje bo drugi sestanek? Starši in ljubitelji petja ste prošeni, da o tem sestanku ob-

Nemška strahovlada v Jugoslaviji; strašen položaj v krajih, zasedenih po Nemčiji

(Nadaljevanje s 1. strani)

čišksanski samostani, potem kapucinski v Celju pa Ptuj in oni lazaristov v Celju pa malih bratov v Ptuj. Vsa njihova posestva so bila zaplenjena. Nemci zaprli veliko učiteljev, profesorjev in narodnih delavcev.

Poleg duhovnikov so Nemci zaprli veliko število učiteljev, profesorjev in narodnih delavcev. Prijemanje se vrši med deset uro zvečer do štiri zjutraj tako, da svet ne vidi žrtev, ki jih nemudoma odvedejo. Žrtve vzamejo lahko s sabo le tisto obleko, ki jo imajo na sebi, eno odevjo, en krožnik z žlico in hrane za tri dni.

Okrutno postopanje z žrtvami

Nemška okupacijska oblast postopa z duhovniki na najhujši način. Kanoniki morajo skozi mesta spremljati vojaško kuhinjo, pometati ceste, omivati okna po vojašnicah in čistiti uniforme nemških oficirjev. — Frančiškane, prijete v Mariboru, so bili prisiljeni kar v kutah podirati pravoslavne cerkev v Mariboru. Ker je tedaj besnelo strašno neurje, so mnogi izmed duhovnikov, nenavajeni takemu poslu, omedleli, nakar so jih prepeljali v bolnišnico. Mnogi duhovniki morajo snaziti strahu, ki jih v hišah, v katerih bivajo nemški vojniki. Vse to se dogaja v navzočnosti članov Gestapa, ki psujejo nesrečne žrtve, kričijo nad njimi ter jih pretepajo kakor navadno živino.

Veliko duhovnikov prijatih tudi v Ljubljanski oblasti.

Po isti metodi se uganjajo nasilstva tudi nad duhovniki v Ljubljanski oblasti. Veliko število duhovnikov je bilo prijatih v Zagorju, med njimi tudi Markez, Kalan, Stoničar, Kočevar, Benedik, Zidar in Križaj. Potem so jih prijeli v Radečah, Čemšeniku, Sent Lambertu, Izlakah, Kolovratu, Blagovici, Svetem Gotardu, Česnjah, Svetem Ožboltu, Raki, Sveti Gori, Trzicju itd. Metodi germanizacije se prilagajajo tudi v delih priklopljenih Koroških. — Nemci so zaprli vse samostane v Ljubljanski oblasti. Zasegli so samostan lazaristov v Brodu, onega kapucinov v Škofji Loki, frančiškanskega v Kamniku in na Brezjah. **Gonja proti redovnicam v Kranju, Škofji Loki in drugod.**

Nemci so tudi izgnali uršulinke iz Škofje Loke in Kranja. Značilno je to, da so nemški vojniki ponoči vdrl v samostan uršulink, pa čeprav so bili opo-

vestite vaše otroke in znance. Pridite tudi vi.

V nedeljo, 29. junija pa priredijo mladinski pevski zbor iz Waterloo Rd. velik piknik na združni farmi S. N. P. J. Poleg običajne družabne zabave se bodo vršile vsakovrstne tekme za odrasle in mladino. Občinstvo je vabljeno, da napolni te prostore prihodnjo nedeljo, žai ne bo nikomur, ker zato pripravljeni odbor bo poskrbel postrežbo in zabavo za vse.

V nedeljo, 17. avgusta pa priredijo skupni mladinski zbori, vrtni koncert na istih prostorih. Kakor že menda vsem znano, se bo oddalo nagrade, ki jih bo deset in sicer prva nagrada je: \$50.00, druga \$25.00, tretja \$15 in tako naprej. Kateri izmed otrok bo razpečal največ listkov, bo proslavljen za kralja ali kraljico vseh zborov. Torej kdo bo tisti slavljence?

Apelirala bi na občinstvo, da ako vam kateri izmed otrok ponudi in vas poprosi za pomoč, ne odrecite mu, pomagajte mu do uspeha.

J. Nagode

zorjeni, da je moškim zabranjen vsak vstop v samostan. Takoj po vpadu Gestapa v samostan so bile uršulinke ponoči odpeljane iz samostana neznano kam. To postopanje je izzvalo upor med prebivalstvom, ker so bile uršulinke v tem kraju zelo priljubljene vsled svojega vzgojnega in kulturnega delovanja. Neki nemški vojak je izjavil: "Naš firer ne mara samostanov, ker meni, da ne smejo ženske zgubljati časa v molitvah in s tem, da se sprehajajo z evangelijem v roki."

V Mekinjah so morale nune gostiti nemške oficirje ter jim streči. Neko noč pa so bile nenadoma iztirane iz samostana. Gestapo odnaša s sabo vse imetje iz škofij, župnij in cerkev.

Nemške okupacijske oblasti so zsegle tudi vsa semenišča, vse katol. zavode in vse katol. organizacije.

Najstarejša katol. gimnazija v St. Vidu pri Ljubljani je bila najprej zavzeta od laške vojske, potem pa od nemške. Gestapo je ukazal rektorju, ekonomu, profesorjem in prefektom, da morajo v teku ene ure zapustiti poslopje. Ničesar niso mogli vzeti s sabo. Obenem so bili izgnani vsi dijaki in najstarejši duhovniki, katerim je bila tako vzeta možnost obstanka. V cellem poslopju, v katerem stanuje lahko pet sto ljudi, so Nemci nastanili samo štirideset nemških oficirjev.

300 nemških učiteljev bo poslanih v Slovenijo.

Iz vseh gornjih podatkov se jasno vidi, da nameravajo Nemci zatreti pri Slovencih vsako sled slovenskega čustvovanja. Iztirali so iz vseh slovenskih cerkev, šol in zavodov slovenske duhovnike in izobraženstvo ter se pripravljajo na to, da uvozi v Slovenijo 300 nemških ljudskih učiteljev, ki so jih v ta namen posebej pripravili na Štajerskem.

Iz najrazličnejših krajev Slovenije se odvajajo slovenska mladina v Nemčijo na tako zvani "Arbeits-Dienst", kjer se ima ponemčiti. Že takoj prve dni so dali Nemci izmenjati slovenske ulične naslove z nemškimi. Ljudske šole pretvarjajo v "Volks-Schule."

Slovenska mladina, delavci in kmetje se odvajajo na Nemško.

Slovenske delavce odvajajo v nemške tovarne na težje delo, a nemške pa dovajajo v Slovenijo. Slovenske kmete izganjajo v Nemčijo, a na bogata vsak lov.

slovenska posestva pa pošiljajo nemške. S sistematičnim preganjanjem inteligence se uničuje katoliška duhovščina in preganja katol. kerke, ki je v Sloveniji podlaga slovenske narodne in kulturne individualnosti. Neki nemški oficir je izjavil v Gornjem Gradu, da "... Nemci ne potrebujejo Boga, ker je njih edini bog Hitler, v katerega veruje, se mu pokori in čigar naredbe izvršuje 80,000,000 Nemcev."

Surovo in zavratno postopanje Gestapa.

Gestapovci, S. S. in S. A. ustavljajo na ulicah slovenskih mest vse ljudi, ki imajo bicikle, motocikle ali avtomobile ter jemljejo na licu mesta brez vsakršnega pojasnila omenjena prometna sredstva. Kadar hočejo Nemci zapreti kakega Slovence, mu navadno podtaknejo orožje v hiši, kakor so to storili o priliki, ko so prišli mariborskega škofa dr. Tomažiča.

Iz vseh teh zanesljivih dokazov o nezasišanem nasilstvu, ki ga uganja nemška okupacijska oblast nad slovenskim narodom v njegovi domovini, se jasno vidi, da poskušajo Nemci popolnoma uničiti slovenski narod natanko tako, kakor delajo s Čehi in Poljaki. Vse to pomeni, da ne misli Hitler vzpostaviti "Novega reda" v Evropi, nego da gre za tem, da vlada tamkaj zmešnja, zanikanje vsake kulture in podiranje vsega tistega, kar je dobro in civilizirano.

Štirinadstropne ceste

V neki razpravi se bavi ameriški gradbeni inženir dr. Kennard Thompson z novovrstno rešitvijo njujorskega prometnega vprašanja, ki postaja čedalje bolj zapleteno. Z računi dokazuje avtor te razprave najprvo, da bi gradnja novih podzemskih železnic ne zadostovala več potrebam oziroma, da bi bilo vse predrago, če bi hoteli tem železnicam zgraditi še nova nadstropja pod zemljo. Dr. Thompson predlaga namesto tega gradnjo četveronastropnih cest na glavnih mestnih progah. Trdi tudi, da cesta s tremi nadstropji ni dražja nego eno samo nadstropje pod zemljo. Po njegovem načrtu bi spodnje nadstropje rabilo za tovarni promet, drugo bi bilo namenjeno električni cestni železnici, tretje osebnim avtomobilom in avtobusom, četrto pa bi bilo za pešce.

Med drugimi zanimivimi načerti za rešitev newyorškega prometnega vprašanja je omeniti načrt nove avtomobilske ceste, ki bi od 20. do 42. ceste potekala nad mestnimi strehami. Ta cesta bi sicer baš v tej smeri izredno živahni promet rabremenila, bila bi pa tako draga, da z njeno izvedbo pač ni računati.

ZASČITNA OZEMLJA ZA ARKTIČNO ŽIVALSTVO

Danski raziskovalec Greenlandije in zoolog Alwin Pederson predlaga, da bi se osnovalo zaščitno ozemlje za arktično živalstvo.

Edino na ta način bi bilo mogoče ohraniti greenlandsko živalstvo, ki ga lovsko odprave že hudo ogrožajo.

Nekim vrstam živali preti že iztrebitev, posebno nekim pticam in sesalcem.

Pederson računa s tem, da bodo lovsko družbe, ki razpolagajo z državno koncesijo, pokazale umevanje, in predlaga, naj bi v nekem ozemlju severno od otoka Shannona do severne meje Germanske dežele od obale do celinskega ledovja prepovedali vsak lov.

ŠKRAT

— To je grozno, kako se moj mož muči. Vsak dan ima nočno službo in vsak dan se vrne šele ob dveh ponoči.

— Moj pa nikoli nima nočne službe in vendar se vrne vsako dan šele ob treh.

— Kaj pa pomeni ta množica ljudi?

— Nič hudega, avto je hotel zapeljati v stransko ulico.

— Zakaj se je pa zbralo toliko ljudi?

— Ker tu ni nobene stranske ulice.

Na francoskem dvoru se je raznesla vest, da bo gospa d'Etoiles dobila pri kralju Ludoviku XV. velik vpliv. Tiste dni se je gospa d'Etoiles zglasila pri ministru Orryju, da bi izprosila za svojega moža službeno mesto, ki je bilo pravkar izpraznjeno in je precej neslo.

"Kaj vam morem jaz koristiti, gospa?" je vprašal smehljivo se minister. "Če je gotova vest resnična, me ne potrebuje, če pa ta vest ni resnična, vas ne bo dobil."

Nova verzija o Mayerlingu

General Albert de Marguth, bivši adjutant cesarja Franca Jožeta, podaja v svojih spominih novo, tisočo verzijo o tragediji v Mayerlingu.

Po tej verziji ni bila smrt baronice Večerove v nobeni zvezi s smrtjo nadvojvode Rudolfa. Neodvisno od njega in brez njegove vednosti se je potem, ko se ji je na zahtevo svoje družine odpovedal, po zadnjem sestanku umaknila v mayerlingški gradščini in se tam zastrupila s strupom, ki ga je bila prinesla s seboj z Dunaja.

Prestolonaslednik pa je bil pravi don Juan, ki je tedaj hotel, da z drugimi ljubezenskimi pustolovčinami.

Tisti večer je bil poslal moža svoje nove ljubezni, nekega nadzornika, stran in se je bližal njegovi hiši. Nadzornik, ki ga je večkrat posvaril, naj da njegovi ženi mir, se je nenadno pojavil o razburljivem prepiru je prevarani mož usmrtil nadvojvodo s sekuro in puško.

Rudolfa so našli zjutraj razbito lobanjo v bližini hiše. Nadzornika, ki je po svojem dejanju izvršil samomor, so odkrili nekoliko dni pozneje v gozdu.

Istočasna smrt baronice Večerove in avstrijskega prestolonaslednika je bila torej le naključje, kar so spoznali tudi iz dejstva, da je smrt Večerove nastopila nekoliko ur prej.

Zdi se, da so nekatere visoke osebnosti že tedaj verjele tej verziji, med drugimi tudi cesarica Evgenija. Avtor sam je slišal to zgodbo večkrat iz ust cesarjevega hišnega zdravnika dr. Korzla, ki je s tem potrdil uradno izpoved svojega prednika, barona Widerhoferja.

OGLASITE V "ENAKOPRAVNOSTI"

France Lobodika:

POVEST IZ GALICIJE

Sedel sem v kavarni. Poslušal sem razgovor gostov, ki so razpravljali o dnevnih dogodkih, kakor je že navada v kavarnah. Ko je bil pogovor najbolj živ, je vstopil berač. Ves kosmat in raztrgan in imel je eno samo nogo. Prišel je z bergljami k prvi mizi in poprosil vbojajme. Gost mu je porinil dinar, toda berač ga ni videl — prislunil je pogovoru, ki je tekel baš o Rusiji. Živo se je vmešal vanj. Njegove besede so kazale silno vero v Rusijo. Gostje so se začudili. Nekdo je izrekel sum, da je komunist, toda berač je ostro zanikal. Prosili so ga, naj jim pove, zakaj se torej tako zavzema za Rusijo. Med gosti je bilo precej izobražencev. Sprva so berača poslušali s podcenljivim smehljajem, potem so se zresnili in naposled so bili osramočeni.

“Kri je kri, gospoda! Brat je brat in naj kdo to dejstvo še tako taji. Rus je moj je moj starejši brat, a tudi vaš. Ne vem, čemu gledate na zapad. Sonce vzhaja na vzhodu. Rad imam svojega starejšega brata. Jaz ne morem nikamor, pogledajte, kakšen sem, rad bi pa videl vzpon svojega velikega brata. Če ima kdo velikega brata, tudi sam ni majhen. Rusija je velika in še večja bo! Pravijo, da so Rusi po svetovni vojni mnogo trpeli. Povem vam: Čim temnejša je bila njihova noč, tem svetlejši bo njihov dan!

Ne mislite, gospoda moja, da mi je, ker sem berač, kaj na tem, da doblim del vašega premoženja! Ne zadovoljen sem, da smem gledati sončno luč in morem kdaj pa kdaj popiti šilce žganja. Zakaj mi je potem Rusija tako pri srcu. Povedal vam bom.

Nekdaj sem živel bolje. Kaj hočete? Brez ene noge sem in čašico žganja rad popijem. Bil sem na dovolj dobrem položaju. V vojni sem bil nadporočnik. Brodil sem po blatu na galicijski fronti. Čeprav sem bil avstrijski častnik, sem želel zmago ruskemu orožju. Nebo naj mi bo priča, da s svojo četo Rusom nisem prizadejal nobene škode. O prvi priliki sem se s četo vred dal ujeti. Rusi so mojim vojakom vzeli orožje in jih odvedli v zaledje. Meni so orožje pustili. Dobro so uvideli, da sem jim četo privedel v roke nalašč, da tega nisem storil iz bojazljivosti. Odvedli so me v štab poveljnika brigade, iz katere je bila četa, ki sem se ji predal. Povedal sem mu, da so Rusi moji bratje in da se proti njim nečem boriti. Pojasnil sem mu položaj na avstrijski strani.

General je bil z menoj izredno priazen. Kakšna razlika med mojim bivšim poveljnikom brigade, ki je bil nadut, osoren in nedostopen, in tem očetovsko ljubeznivim Rusom! Ponudil mi je čaja, povprašal po starših in rodini ter se čutil, da govorim ruskemu tako podoben jezik. Prav tako prijazni so bili častniki iz njegovega štaba. Zanimali so se za našo deželo. Med seboj so se vedli pristržno, prav tako tudi z menoj. Čutil sem, da sem med svojimi ljudmi. General je obljubil, da bo o mojem prehodu v rusko vojsko govoril na pristojnih mestih. Iz-

bojišču se je slišalo grmenje topov, ki je veličastno grozilo trenutka še bolj stopnjevalo. Nekje je zazvonil zvonec, gotovo v kakem stanomostanu. Vse je bilo lepo kakor v sanjah. Za nekaj trenutkov sem pozabil, da stojim v grobu.

Tedaj me je nekdo zbudil iz omame. Sirovo mi je s kosom tkanine zavezal oči. Slišal sem korake. Točno se še spomnim emokajočih zvokov, ko so vojaki dvigali noge iz blata. To je bilo onih šest vojakov, ki so jih doleteli, da me ustrelje. Potem sem slišal oni dobro znani zvok, sklepetanje zapornika pri puški: vojaki so napolnili puške. Še malo daljši, kovinski zvok: stotnik je potegnil sabljo iz nožnice. Bil sem miren. Zdajle bo dvignil sabljo, vojaki bodo na to tiho znamenje dvignili puške k licem padlo bo povelje: “Ogenj!” in vsemu bo kraj. Potopil se bom v neznano.

Očitno so bili vsi tako zaverovani v to, kar bi se moralo zdaj zdaj zgoditi, da niso slišali rahlega bobnenja, ki pa ni bilo od topov. Jaz sem ga slišal, vendar se mi je zdelo kakor v sanjah, čeprav je postajalo z vsakim utripom mojega srca močnejše. Ali je to že smrt? Ali že plavam skozi vsemirje? Čutil sem, da je zemlja že daleč, da mi ni prav nič bližja od ostalih nebeskih teles. Potem sem se zbudil. Zavesvilo se mi je v glavi: to konjenica, ah, ruska konjenica! Kozaki so, eskadron, ali še več. Kri se mi je po žilah silovito poglajala. Začel sem se od razburjenja trešiti. Morda bom pa še živel! Ah, gospoda, oni trenutki! Človek gori in ne more zgoriti. Ti trenutki so bili šele strašni, ko sem bil med življenjem in smrtjo, ko se je pojavila spet nada, da bom živel. Da bi vsaj zavezanih oči ne imel, da bi mogel videti, kaj se dogaja! Kdo bo hitrejši: kozaske sablje ali onih šestero cevi pušk?

Vse te misli so mi v trenutku prešle skozi glavo. Puške so počile. Divja radost me je prevzela, ko nisem začutil krogel v svojem telesu. Zdaj je pa šlo za življenje in svobodo tudi mojimi rabljem! Bobnenje je prešlo mimo mene in preko mene, pomešano z živketanjem sabelj. Se bom živel, vsaj nekaj časa še. Upal sem, da me bo kateri kozakov opazil in rešil iz neugodnega položaja. Zastonj.

Morda je bil mrak že gost, pa me nihče ni videl. Morda je bila že temna noč. Če je tako, bom moral vso noč prebiti v tem strašnem položaju. Poskušal sem izvleči roke iz vez. Ni šlo. Tudi mi ni uspelo omajati kol in ga izpuliti iz zemlje. S kolom na hrbtu bi odšel in se že kako rešil še enega. Samo da bi bil proč od tega prokletega mesta. Začel sem vpiti. Če bi tudi kak Avstrijec prišel, samo naj pride, čeprav bom potem še enkrat prišel na morišče. Toda kdo me bo slišal! V bližini so pokale puške, krogle so žvižgale tudi meni nad glavo. Od nekod se je čulo vpitje ranjencev. Nekaj časa se je streljanje približevalo, potem oddaljevalo in spet približevalo, dokler se ni končno oddaljilo proti avstrijski strani. Vzporedno z bližanjem borbe je rasel in pojemal zdaj moj up, zdaj moj obup. Ali bom jutri še živ, je bilo odvisno od tega, čigava bo jutri zemlja, ki je bil vanjo zabit moj kol. Grozna negotovost me je izčrpal telesno in duševno. Če bi vedel, da bom umrl, bi bil miren. Tako pa nimam besed, da bi opisal z njimi tedanje moje stanje. Doklej je trajalo, ne vem. Gotovo vsaj pol večnosti. Da bi končal, sem začel tolči z glavo ob kol. Padel sem v nezavest.

Zjutraj so me našli Rusi na polju mrtvega. Odpeljali so me najprej v poljsko bolnico, kjer so mi nudili prvo pomoč. Tam sem se za nekaj minut zbudil iz nezvesti. Ko sem zagledal nad seboj bradat obraz ruskega zdravnika, se mi je zazdelo, da vidim angela. Rekel mi je par prijaznih besedi, kaj, nisem več razumel. Spet sem utonil nekam v brezmejnost. Ko sem se iz nezvesti zbudil v drugo, sem že ležal v bolnici v Kijevu. Imel sem vnetje obeh členkov in kolena, pljučnico in še ubite živce povrh. Nisem zastojal vso noč visel na kolu, z nogami do kolena v vodi. Zdravniki in sestre so si na moč prizadevali, da mi rešijo življenje. Uspeli so, čeprav le deloma. Tista noč je bila le preveč strašna. Odrezati so mi pa morali desno nogo. Ni bilo to v njihovi moči, vendar so se čutili pred menoj nekako krivi, ker mi je niso mogli ohraniti. Meni je bilo zanjo manj žal kakor pa njim.

Tam v bolnici sem spoznal, kakšna je ruska duša. Sonce je,

odšel, ne da bi bil še koga Jaz pa sem po njegovem odhodu poprosil vbojajme, kakor da bi začutil, da je v kavarni bolj ga bilo sram, ker je svojo svetlo mračno in hladno. — (Po “Jumisel izdal slabšim od sebe, tru.”)

OGLAŠAJTE V “ENAKOPRAVNOSTI”

AMERICA'S LEADER AT 4 for 10¢

PROBAC BLADES

If you like MILD cheese flavor here's the kind to get

● Velveeta spreads like butter... slices when chilled... melts and toasts to perfection. Delicious! Contains milk protein, milk minerals, vitamin A and vitamin G.

THE CHEESE FOOD THAT'S DIGESTIBLE AS MILK ITSELF

AN URGENT MESSAGE to women who suffer

FEMALE WEAKNESS

Few women today are free from some sign of functional trouble. Maybe you've noticed YOURSELF getting restless, moody, nervous, depressed lately—your work too much for you—

Then why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to help quiet weary, hysterical nerves, relieve monthly pain (cramps, backache, headache) and weak dizzy fainting spells due to functional irregularities.

For over 60 years Pinkham's Compound has helped hundreds of thousands of weak run-down, nervous “ailing” women to go smiling thru “difficult days.” Why not give this wonderful “woman's friend” a chance to help YOU? Try it!

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite HENDERSON 5311 — HENDERSON 5312.

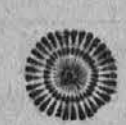
Lahko jo sporočite našim zastopnikom — — —

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDicott 0653

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM...

‘Enakopravnosti’

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znanцу, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek! Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____

NASLOV: _____

Zastopnik: _____

Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

HAIR-BREADTH HARRY

HARRY! ARE YOU HURT? THE BOYS AND UNCLE ROSCOE ARE ALL OUT LOOKING FOR YOU...

TARANTULA SCRAPPED ME OFF RUNNING UNDER A SCRUB-OAK — SPRAINED MY WING — TOO SMART FOR ME, THAT MUSTANG!

LUCKY IT'S NOT A BREAK! HOW DOES IT FEEL NOW? IT IS ALMOST A PLEASURE TO ENDURE AN INJURY FOR TREATMENT LIKE THIS...

HUH! THERE HE IS NOW! AN' I HALF KILLIN' OUR HOGGES AN' I OORSEVES LOOKIN' FER 'IM... BUT WHAR'S THE BIG BOGS MISTUH BLINKS?!

IVAN MATČIČ:

18

V ROBSTVU

Roman tuge in boli

"Bona sinjore, kako izvrstna pijača!" se mu zahvaljuje Omahen in se liže okrog ust. "No, pa ostanem pri njih, če bodo še kaj dali. Kako so dobri, sinjor Adulatore! O, saj jih dobro poznam, ko so še bili v Groblju, kolikokrat so mi dali vina in žganja! Kako pa z Marto, sinjor Vittorio? Ali sta se vzela, če smem vprašati?"

"Haha, vzela! Se ti blede, stari?"

"No, tako sem mislil, ko je šla za njimi."

"Za mano je šla, to je res, pa sva bila kmalu gotova, še tisti dan je šla, kakor je prišla. Pomislite, jaz, sin plemenitega rodu naj bi jemal takole kmetiško bunko, haha! — Kdo škrtal z zobmi? Ti, Brigante, škrtal, kaj ti je?"

"Nihče ne škrtal, se ti blede!"

"Ne vem. Moja mati je dobrega srca, dekle se ji je smilila, ker ji je bila všeč, oče pa ni hotel ničesar slišati o tem in tudi jaz ne, seveda. In dekle je morala oditi kakor je prišla."

"Kje živi sedaj?" ga vpraša Omahen.

"Ne vem. Pričakoval sem, da jo najdem doma, a je ni. Najbrž služi tam doli v kakem mestu."

"Škoda dekleta," reče Omahen. "Bila je, kakršne ne premore naša dolina, dobra, srečna in lepa — vsem je hudo po nji."

"Da, da, bila mi je sladka i grača v tem zapuščenem gnezdu. Če bi ne bilo nje, bi mi bilo nezno."

"Ali če bi jih dobil Jeklenov, ne bi se jim dobro godilo, sinjor Adulatore," ga zavrača Omahen.

"Ha, Marko, lahko si jo vzame, če hoče, ne branim mu je. Ali prej bo napravil pokoro, ki mu bo izpila kri! Ha, ko ga ujamemo, mi povem, kako sem se sladkal z njegovo ljubico, kako sem jo opeharil za sladko dečevstvo."

"Hahahahaha!"

"Kaj je to? Zopet čujem škrtanje zob! Kdo za vruga neki škrtal?"

"Nihče ne škrtal!"

"Poslušajte!"

Vse mirno, kakor v grobu . . .

"Zunaj škrgutajo verice v drevju."

"Ne, natanko sem slišal zobe. Si škrtal ti, stari? Kaj ti je?"

"Kaj bi škrtal, žganja mi dajete, sinjor, da si mračne misli preženem!"

"Dobiš ga, mrcina, ko se vradam z vklejenimi tolovaji med lavorike ali pa ponesemo njih glave zapicene na mečih in jih vržemo našim poglavarjem pod noge! Tedaj ti nalijemo žganja, pijana mrcina, da se utopiš v njem!"

"Hahahahaha!"

"Ne tako hudo, sinjori!" jeclja Omahen ves zmeden. "Glav rezati jim pa vendar ni treba, saj so tudi ljudje!"

"Kakšni ljudje — tolovaji so!"

"Seveda so, prav za prav niso. Če jih že kaznujete po svojem pravu ali jih odženete pred sodnika, je to vendar dovolj!"

"Tudi tvoj sin je med njimi!"

"Oho!"

"Je in ni, prav za prav ne vem, bil je menda, pa je pobegnil čez mejo."

"Vseeno, če je ali ni! Prišli smo jih kaznovati ne božat! Zapustil sem dom in sladkih ljubice deset, odel si slovesno košuljo in šel med bojvnike na prvi klic domovine. Ko sem tu, ne odneham za las, uporne sužnje treba kaznovati s smrtjo! — Čuj-

te! Zdi se mi, da sem čul neko dihanje, morda vendarle gredo." Se skloni iz dupline. "Se jih ni, čudno, kje neki tičijo. — Stari, praviš, da je še neka jama tu v bližini?"

"Ne, jame ni, brezno brez dna je nedaleč od tu. Pač, še ena je, Medvedji brlog, ki je pa daleč, menda prav nekje v Kačjem dolu in za katerega prav za prav sam ne vem."

"Čemu potem gobeždaš, stari! Nič ne de, počakamo jih tu, saj morajo priti, če ne prej, drevi sigurno, če pa ne to noč, pa jutri. Vztrajati moramo, prej se podajo oni, nego mi."

Solnce je zahajalo in mračilo se je v duplini. Bojevnik so pričeli zdehati, se pretezati in se zopet sključili drug k drugemu. Nekateri so nagibali čutare, drugi pušili tobak, tretji se tiho pomenkovali. Poglavar se je izrinil ven in sključen hodil ob skalah.

"Upam, da pridejo, ko se stemni. Bodite budni, frateli, gorje, če zaspite, smo vsi izgubljeni!" Tako jim je govoril polglasno. Ko se je preril nazaj v duplino, so nekateri že dremali, a poglavar jih je posvaril:

"Bodite budni, da ne prehitijo oni nas, da nas ne napadejo spečih, ker tedaj nam ni izhoda!"

Tiho so se pogovarjali dalje v duplini, zunaj pa je vladala smrtna tišina . . . Stemnilo se je že do dobra, skozi gosto smrečje ni bilo videti niti zvezd. Vse je zagrnila noč.

"Ali čujete?" reče hipoma poveljnik. "Grčanje! Nekoga davijo!" Ze stisne orožje in plane ven, gleda in posluša . . . Vse mirno . . . Le lahen vetrič pihlja v vejevju . . .

"Čudno," spregovori, ko se vrne v duplino, "prav natanko se mi je zdelo, da čujem neko čudno davljenje."

"Čudna jama. Če bi bili babe, bi mislili, da straši."

"Tudi meni se je zdelo," mu pritrdi nekdo od bojnikov.

Nekdo se priplazi pred duplino in boječe zajecja: . . .

"Fratel komandante, neka čudna pošast je tamle v gošči. Oči se ji svetijo in čudno renči. Ali naj streljam?"

"Kaj je, kje? Ne streljaj!" ukazuje poglavar in se sklanja iz vhoda, ves nemiren.

"Ha, nič hudega!" se zasmehuje Omahen. "Lisjak je, slišim ga lajati."

Pomirili so se in se stisnili nazaj na prostore. Mirno so se pomenkovali dalje, o svojih načrtih, pohodih in bojih, o zmagah in o porazih. Zabavljali so čez zakletnike, jih zasmehovali in psovali . . .

"Dolgo jih ni," reče poglavar.

"Ako slutijo, da smo jim za petami, potem jih še ne bo, ako pa nas nameravajo celo napasti, tedaj pridejo proti jutru, ko bodo mislili da spimo. Zatorej bodite čuječi, frateli, ti ljudje so opasni, zviti kot svinjski rep."

Vsi utihnejo in se zamsilijo v svoj nevarni položaj . . . Tedaj se Srčanov počasi steza z glavo in išče z ustni Markovo uho. Ko ga doseže, mu šepne počasi in tiho: "Jeklen nas kliče, čutim na žici, ki me zbada v roki." — Marko mu ne odgovori, le mirno otrese z glavo. Vsi že težko ležijo in sedijo, vsak bi se rad okrenil in si popravil položaj, a čaka ugodne prilike, ko bodo bojvnik govorili glasneje . . . Ti pa postajajo vedno tišji in tišji, nazadnje pa jim popolnoma zmanjka glasu . . .

"Kdo smrči?" vpraša poveljnik jezno.

"Nihče," se glasi odgovor.

"Rekel sem vam, da ne spite, da ne pademo v nevarnost!" Ko to izreče, gre ven in vse pregleda. Ko se prepriča, da je vse v redu, se stisne nazaj v duplino. Nagovarja jih, bodri, a vse premaguje spanec.

"So trudni sinjori?" reče Omahen.

"Seveda, že tretjo noč smo na straži," mu odvrne poglavar nevoljno.

Vse mirno . . .

"Čujete? Že zopet grčanje!" Ven plane in se zopet vrne. "Za Boga, to je čudno! Razloženo sem čul davljenje in pa zmolkel udarec — a zunaj je vse mirno. Kako je to čudno."

Zopet tišina. Čuje se le klic nočnih ptic iz daljave . . .

"Kdo vzdihla?" vpraša zopet poglavar ves nemiren. "Si ti vzdignil, Brigante?"

"Se ti sanja?"

"Tako je bil čuden vzdih, kakor neke iz podzemlja. Vsi spite, pa se nam morda ravno sedaj bliža nevarnost!" Zdrnil se je in planil ven in vse pregledal, dobrih in dramih iz spanca . . .

Slo je že proti jutru, izpod vrhov se je svetlikala jutranja zarja.

"Ne bo jih," sikne poglavar skozi zobe. "Toda mi moramo vztrajati dalje za vsako ceno, mi jih moramo prignati na varno, tudi če jih lovimo ves teden!"

Nihče mu ne odgovarja, vsi se borijo s spancem.

Ko se dani, reče Omahen boječe:

"Sinjor komandante, jaz moram domov, delo imam in skrbi."

Išče se

priletno žensko za hišna dela; hrana in soba. — Plača po dogovoru. Poizve se na 18900 Abbey Ave.

Pohištvo naprodaj

Set posode, obstoječ iz 100 komadov iz stekla, \$5.00; zelen stol za družabno sobo \$7.00; kuhinjska miza z emajliranim vrhom \$2.50; omara \$8.00. — Imamo še veliko drugih hišnih predmetov naprodaj po nizki ceni. — Vpraša se na 14613 Westropp Ave., IVanhoa 1970 W.

DEKLETA IN ŽENE

Ali veste, da si boste priborile precej denarja, če si naročite za bodočo zimo fino STERLING SUKNJO ali FUR COAT naravnost iz tovarne SEDAJ na "WILL-CALL."

STERLING SUKNJE so od \$14.50 naprej

FUR COATS so od \$69.00 naprej

Ne odlašajte, samo pokličite me.

BENNO B. LEUSTIG — 1034 Addison Rd.

ENDicott 8506 — ENDicott 3426

Spend Happy Days at
CEDAR POINT
on Lake Erie

FINEST BEACH IN THE WORLD
ALL SPORTS AND AMUSEMENTS

Dance nightly in Grand Ballroom
to famous radio bands such as
BENNY GOODMAN, HENRY BUSSE, BEN
BENNETT, ORRIN TUCKER, and others

On U. S. Route 6, Ohio 2, Ball or busto Sandusky,
Lake steamers to Cedar Point. Ask for folder,
Cedar Point-on-Lake Erie, Sandusky, Ohio.

HOTEL BREAKERS :: 1,000 ROOMS :: MODERATE RATES

"Molči, suženjski pes!" ga zavrne poglavar ves razkašen in ga sune v rebra. "Ti že prideš na svoje plačilo, če pridemo tudi mi na svojega; če pa ne, te premlatimo, da boš črn!"

Zdani se popolnoma, toda solnce ni, ne more prodreti skozi oblačno nebo. Dan je pust, zamračen in zamračen so vsi bojvnik . . . Izza skal vstajajo in prihajajo k duplini z upognjenimi hrbti, vsi trudni in premraženi od jutranjega hlada. Drugi se zopet kobacajo iz dupline in segajo v skale. V duplini na ognjišču si spodnetijo oglje in si pogrevajo škatile mesa, drugi nagibajo čutare, Omahen pa gleda in slino požira . . .

Opoldne si izprazniro malhe do dna, pod noč pa gledajo mrka v tla in ponavljajo drug za drugim:

"Ne bo jih, ne bo!"

Poglavar jih posluša, premišljuje in reče srdito:

"Če jih ne bo, pa gremo jutri v dolino in zapretimo ljudstvu, da naj nam jih da v enem dnevu, če ne, jim popalimo vsa sela do dne . . . Kdo škrtal?"

"Vse bajte jim popalimo, pravim, potem pa nažgemo svoje topove in razmlatimo vso Trnjevo goščo! — Videli bodo, kdo je močnejši!"

Vsi so mu pritrdjevali, le Omahen je nemirno vstajal in prošil jecljaje, naj ga pustijo domov. Njegove prošnje pa so mu z zalostjo odbili.

Nastopila je noč, vstala je burja in naazdnje pričel padati dež.

"Aha, dež jih prižene pod streho!" vzdikne poglavar, toda že v tem hipu se mu čelo zmrača, ker v duplino so pritiskali zunaj bojvnik, ki jih je prignal dež iz skal. Poglavar jih je pritiskal ves besen nazaj, rotih jih, pretel in prošil, naj vztrajajo zunaj na straži . . . Pričeli so švigati bliski z vrhov in strele so treskale druga za drugo . . .

Ko je šlo že na polnoč, je nevihta ponehala, le dež je dalje rosil. Tedaj se skloni Marko k Andreju in mu šepne na uho:

"Mi moramo končati ta neznojni položaj, ki traja že celo večnost! Poskusim jih spraviti v Vražje brezno in upam, da se mi posreči. Ti, Andrej, pazi tu, da se nihče ne gane, dokler se vsi ne spravijo odtod in dokler se ne vrnem." Nato se skloni do Tomaža in do Skalarja in jima šepne: "Pripravita se, gresta z menoj! Samokrese stisnita v že-

pe, drugega nič."

Nato šepne zopet Andreju: "Varno zamaši odprtino za nami in glej, da ti ne pade kak kamen iz roki!"

Ko je vsem drugim pošepnil, naj bodo mirni, je varno izpuštil kamen iz zamašenega izhoda in natanko poslušal, nato drugega, tretjega, in vse je varno polagal na tla . . . Zdaj je previdno iztegnil glavo skozi luknjo, natanko opazoval in poslušal . . .

"Nikogar ni v bližini," je šepnil, ko je potegnil glavo nazaj. Vsi so potegnili vase sveži zrak, ki je udaril v duplino. Ko je Marko napravil dovolj odprtine, se je previdno splazil ven, počepnil za skalo in izvabil druga dva iz dupline.

Ko so bili zunaj vsi trije, prične Marko po mačje plezati od skale do skale, druga dva mu sledita. Za tretjo skalo Marko obstane, ju počaka in jim šepne: "Tamle so pod tisto smreko — mi pa krenemo v to smer. Pazita, da ne preukneta kakemenoj! Samokrese stisnita v že-

pe, drugega nič."

Nato šepne zopet Andreju: "Varno zamaši odprtino za nami in glej, da ti ne pade kak kamen iz roki!"

Ko je vsem drugim pošepnil, naj bodo mirni, je varno izpuštil kamen iz zamašenega izhoda in natanko poslušal, nato drugega, tretjega, in vse je varno polagal na tla . . . Zdaj je previdno iztegnil glavo skozi luknjo, natanko opazoval in poslušal . . .

"Nikogar ni v bližini," je šepnil, ko je potegnil glavo nazaj. Vsi so potegnili vase sveži zrak, ki je udaril v duplino. Ko je Marko napravil dovolj odprtine, se je previdno splazil ven, počepnil za skalo in izvabil druga dva iz dupline.

Ko so bili zunaj vsi trije, prične Marko po mačje plezati od skale do skale, druga dva mu sledita. Za tretjo skalo Marko obstane, ju počaka in jim šepne: "Tamle so pod tisto smreko — mi pa krenemo v to smer. Pazita, da ne preukneta kakemenoj! Samokrese stisnita v že-

pe, drugega nič."

Nato šepne zopet Andreju: "Varno zamaši odprtino za nami in glej, da ti ne pade kak kamen iz roki!"

Ko je vsem drugim pošepnil, naj bodo mirni, je varno izpuštil kamen iz zamašenega izhoda in natanko poslušal, nato drugega, tretjega, in vse je varno polagal na tla . . . Zdaj je previdno iztegnil glavo skozi luknjo, natanko opazoval in poslušal . . .

"Nikogar ni v bližini," je šepnil, ko je potegnil glavo nazaj. Vsi so potegnili vase sveži zrak, ki je udaril v duplino. Ko je Marko napravil dovolj odprtine, se je previdno splazil ven, počepnil za skalo in izvabil druga dva iz dupline.

Ko so bili zunaj vsi trije, prične Marko po mačje plezati od skale do skale, druga dva mu sledita. Za tretjo skalo Marko obstane, ju počaka in jim šepne: "Tamle so pod tisto smreko — mi pa krenemo v to smer. Pazita, da ne preukneta kakemenoj! Samokrese stisnita v že-

pe, drugega nič."

Nato šepne zopet Andreju: "Varno zamaši odprtino za nami in glej, da ti ne pade kak kamen iz roki!"

Ko je vsem drugim pošepnil, naj bodo mirni, je varno izpuštil kamen iz zamašenega izhoda in natanko poslušal, nato drugega, tretjega, in vse je varno polagal na tla . . . Zdaj je previdno iztegnil glavo skozi luknjo, natanko opazoval in poslušal . . .

"Nikogar ni v bližini," je šepnil, ko je potegnil glavo nazaj. Vsi so potegnili vase sveži zrak, ki je udaril v duplino. Ko je Marko napravil dovolj odprtine, se je previdno splazil ven, počepnil za skalo in izvabil druga dva iz dupline.

Ko so bili zunaj vsi trije, prične Marko po mačje plezati od skale do skale, druga dva mu sledita. Za tretjo skalo Marko obstane, ju počaka in jim šepne: "Tamle so pod tisto smreko — mi pa krenemo v to smer. Pazita, da ne preukneta kakemenoj! Samokrese stisnita v že-

pe, drugega nič."

Nato šepne zopet Andreju: "Varno zamaši odprtino za nami in glej, da ti ne pade kak kamen iz roki!"

"Let's Explore Ohio"

FAMOUS OHIO BATTLEFIELDS

Eleven famous Ohio battlefields are shown on this map

Ohio—The Gateway of a Nation

To a much greater extent than most of us realize, Ohio has been a battleground.

From 1745 to 1813, except for one period of nearly 20 years of unbroken peace, Ohio saw nearly a score of campaigns and battles, all fought for the control of this rich and strategic region that stretches from Lake Erie on the north to the Ohio on the south.

In rapid and deadly succession, Indians fought Indians, the French and Indians fought the English, the English and Indians, the United States.

It was no accident that Ohio should have been a battleground. On its northern and southern borders were unimpeded waterways to the West. Connecting these water highways were rivers whose sources were only a few miles apart. The Maumee led to the Miami; the Muskingum to the Cuyahoga.

Nor had nature erected barriers to make land travel difficult. Important trails crisscrossed the state in all directions.

Ohio was truly a gateway—a gateway to the West and a gateway from the West back to the East.

In addition, Ohio's soil was rich, the climate moderate. Her hardwood forests teemed with game, her streams with fish. As the frontier was pushed westward, to own Ohio farmland was the ambition of thousands of pioneers.

It is only natural that men should have fought over this rich prize.

Great cities, peaceful villages

and farms are on the sites of yesterday's battlegrounds. But these battlegrounds are all a part of Ohio's history.

A list of the more important of the battles and campaigns follows. Each was a dramatic story vital not only to Ohio but in some cases to the world itself.

1745—First English trading station erected at Sandusky Bay.

1748—French destroy Sandusky Bay station.

1749—Celeron journeys around Ohio reasserting French claim to territory.

1750—Christopher Gist explores Ohio for Virginia's Ohio Company.

1752—French invade Ohio and destroy "Old Britain's" village, Pickawillany.

1763—Massacre at and destruction of rebuilt Fort Sandusky during Pontiac Conspiracy.

1763—Captain Dalyell destroys Indian village on Sandusky River to revenge destruction of Fort Sandusky.

1764—General Gage orders Colonel Bouquet to proceed against Ohio Indians from Fort Pitt and Colonel Bradstreet along the Lake Erie road.

1774—Colonel Angus McDonald invades Ohio and burns Shawnee villages near what is now Coshocton.

1774—Lord Dunmore and General Lewis conduct campaign against Ohio Indians (Dunmore's War).

1778—American Colonies, build Revolutionary War Fort Laurens at what is now Bolivar.

1779—Colonel John Bowman leads 160 Kentuckians against the Indians at Little Chillechoe.

1780—Colonel George Rogers Clark destroys old Chillechoe and Piqua, villages of England's Indian allies.

1782—Christian Indians massacred by militiamen led by Colonel David Williamson.

1782—Colonel Crawford leads campaign against Indians in Sandusky Valley; is captured and burned at stake.

1782—Colonel George Rogers Clark with 1500 mounted Kentuckians destroy Pere Laramie's mission and store.

1791—General Harmar unsuccessful in invasion of western Ohio.

1791—General St. Clair's army defeated by Indians at Fort Recovery.

1794—General Wayne defeats Indians at "Battle of Fallen Timbers" and clears Ohio frontier.

1813—English unsuccessfully besiege Forts Meigs and Stephenson.

1813—English defeated by American squadron in Battle of Lake Erie.

1863—General Morgan, Confederate leader, and his raiders invade Ohio.

Next Week—The Mound Builders defend Fort Ancient.